

ΑΠΟ ΤΗ ΝΟΝΑ ΜΟΛΕΣΚΗ

«Τρωάδες» του Ευριπίδη από το ΘΟΚ

Απόδοση - Επεξεργασία - Σκηνοθεσία:

Γιώργος Μουαίμης

Σκηνικά - Κοστούμια: Χάρης Κυριακίδης

Μουσική: Ευαγόρας Καραγιώργης

Φωτισμοί: Γρηγόρης Παπαγεωργίου

Παίζουν: Αννίτα Σαντοριναίου, Γιώργος Μουαίμης, Νέδη Δημητρίου-Αντωνιάδη, Σταύρος Λούρας, Θεόδωρος Μιχαηλίδης, Νικολίνα Μουαίμη, Αντρη Κυριαζή, Ελενα Δημητρίου, Μαρία Μαργέτη, Νεφέλη Καραγιώργη.

ΟΤΑΝ ΕΝΑ θεατρικό σχήμα παρουσιάζει μια από τις παραγωγές του ως πειραματική, αυτό πρέπει να σημαίνει όχι απλώς μια διαφορετική, μια καινούρια πρόταση από τους δημιουργούς προς τους θεατές, αλλά κάτι πιο ριψοκίνδυνο, πιο συναρπαστικό - μια ανοιχτή αναζήτηση καλλιτεχνικού αποτελέσματος, άγνωστου για τους ίδιους τους δημιουργούς. Σ' ένα θεατρικό πείραμα η αρχική ιδέα-πρόταση δηλώνεται και λειτουργεί στη σκηνή δοκιμάζοντας εκείνα που δεν έχουν δοκιμαστεί, αμφισβητώντας τα μέχρι τώρα αναμφισβήτητα, ενώνοντας τα ετερογενή στοιχεία που κανείς δεν έχει διανοηθεί να ενώσει, αναποδογυρίζοντας τις γνωστές και πολυδοκιμασμένες αλήθειες, με στόχο την ανακάλυψη νέας αισθητικής αλήθειας, νέας σκηνικής φόρμουλας, νέας σύνθεσης θεατρικών στοιχείων.

Απ' αυτή την άποψη καμιά από τις περσινές παραγωγές της πειραματικής σκηνής του ΘΟΚ δεν αποτελούσε αληθινό θεατρικό πείραμα και ως εκ τούτου δεν είχε καλλιτεχνικό αποτέλεσμα που να άφηνε τα ίχνη της αλλαγής στη θεατρική πραγματικότητα του τόπου. Η θεατρικά αφιλόξενη και αντιδημιουργική αίσθουσα του Αγίου Ανδρέα ίσως να συνέβαλε σ' αυτό. Φέτος ο χώρος έχει μεταμορφωθεί ριζικά και προετοιμάστηκε κατάλληλα για όλων των ειδκών θεατρικά πειράματα. Η τοποθέτηση των καθισμάτων στις πλευρές του σκηνικού τετραγώνου κάνει το όποιο θέαμα παρουσιαστεί θαρραλέα εκθειμένο και την επικοινωνία με τους θεατές άμεση και ανεμπόδιση. Οι προεκτάσεις του σκηνικού χώρου προς το βάθος και το ύψος της αίθουσας δίνουν ευκαιρίες για σκηνογραφικούς πειραματισμούς.

Πρώτη φετινή παραγωγή της Πειραματικής Σκηνής - οι «Τρωάδες» του Ευριπίδη. Η απόσπαση ενός αρχαίου δράματος από το φυσικό γι' αυτό περιβάλλον του ανοιχτού θεάτρου, που υπονοεί το σπάσιμο της παραδοσιακής (ή παραδοσιακά τυποποιημένης) μορφής και η μεταφορά του σε κλειστό χώρο, που με τη σειρά της υπονοεί τη διαγραφή της χρονικής απόδοσης μεταξύ ημών και του κειμένου, δεν μπορεί από μόνο του να θεωρηθεί πείραμα, επειδή επιχειρήθηκε πολλές φορές και με πολλούς τρόπους στο σύγχρονο παγκόσμιο θέατρο. Αλλά για τα κυπριακά δεδομένα, Ευριπίδης σε παράσταση «δωματίου» είναι αναμφίβολα νε-

ωτερισμός. Το κείμενο δε μεταφέρθηκε αυτούσιο, ο σκηνοθέτης της παράστασης Γιώργος Μουαίμης υπογράφει την «απόδοση» και την «επεξεργασία» του. Κατ' αρχήν θέλω να εκφράσω την αντίθεσή μου στην ιδέα της «απόδοσης» του ευριπίδειου λόγου. Η πεζοποίησή του και η συρρίκνωση του έντεχνου και του πολυεπίπεδου ποιητικού «οικοσυστήματος» του έργου σε κειμενικά απλοποιημένο αντιπολεμικό μήνυμα φτωχαίνει την παράσταση και αποτελεί, κατά τη γνώμη μου, αλλαγή «αντικειμένου» της παράστασης. Η επεξεργασία του κειμένου εμπεριέχει προσθήκες από άλλα ποιητικά κείμενα όπως του Καβάφη, του Σεφέρη, δημοτικά τραγούδια, άλλες τραγωδίες του Ευριπίδη, με σκοπό τη διαχρονική ενδυνάμωση αυτού του αντιπολεμικού μηνύματος. Όμως το κάθε ένα από τα εισαγόμενα κομμάτια έχει τη δική του ποιητική και το δικό του ιδεολογικό τόνο, που δε συμπορεύονται μ' εκείνα των «Τρωάδων». Αν ο σκηνοθέτης θεωρεί ότι βρίσκει κοινό παρονομαστή αυτών των συνθετικών κειμενικών στοιχείων, είμαι της άποψης ότι η μέθοδός του είναι μια τεχνητή γενίκευση αισθητικά διίσταμένων φωνών.

Το αληθινό θεατρικό πείραμα στην κυπριακή σκηνή δε μπορεί να μη διαπεράσει επαναστατικά έναν από τους σημαντικότερους τομείς - την υποκριτική манιέρα. Παρ' όλη τη δήλωση της σκηνοθετικής ιδέας «κλειδί» της παράστασης ως ανοιχτής πρόβας, παρ' όλη την ένταξη των στοιχείων που αυτοσχεδιασμού και της διπλής παρουσίας των συντελεστών της παράστασης ως «ηρώων» και ως εαυτών τους, εκεί που φτάνει στην ερμηνεία των ρόλων χρησιμοποιήθηκε η παραδοσιακή υποκριτική манιέρα με τα παραδοσιακά της, να μην πω ελαττώματα, αλλά γνωρίσματα, όπου η ένταση υποκαθιστά τη δύναμη και η εξωστρέφεια δεν αφήνει χώρο στην εσωστρέφεια (έχω πλήρη επίνωση ότι μιλώ για το αρχαίο δράμα). Διαισθάνομαι μια εσωτερική αντίσταση, έστω και ενστικτώδη, προς τις σκηνοθετικές οδηγίες στις ερμηνείες του Θεόδωρου Μιχαηλίδη, της Ελενας Δημητρίου, της Μαρίας Μαργέτη, τις οποίες ξεχώρισα. Η Αννίτα Σαντοριναίου με ζήλο και πίστη ακολουθεί το σχέδιο του ρόλου της Εκάβης όπως της το προτείνει ο Γ. Μουαίμης.

Ενδιαφέρουσα η συμμετοχή του συνθέτη Ευαγόρα Καραγιώργη στην παράσταση-πρόβα. Δεν ξέρω αν ακούγεται ασυνεπές, αλλά ο συνθέτης πειθεί στο συνδυασμό των στιλιστικά ποικίλων στοιχείων στη μουσική του. Η σκηνογραφία του Χάρη Καυκαρίδη, αρκετά αυτόνομη από τη σκηνοθετική γραμμή, αξιοποίησε το χώρο με πρωτοτυπία, διατηρώντας ταυτόχρονα επαφή με την ευριπίδεια ιδέα για την ηθική θωρά που φέρνει ο πόλεμος, που οδήγησε στην «σκουπιδοποίηση» του κόσμου για τις χιλιάδες ανωνύμων θυμάτων του πολέμου του σκηνογράφου, φωτογραφιών. ●